

Specializační vzdělávání farmaceutů v gesci katedry lékárenství: Klíč k profesnímu růstu a kvalitní farmaceutické péči

Vzdělávání farmaceutů nekončí promocí – naopak, právě v tomto okamžiku začíná cesta kontinuálního odborného růstu a specializace. V době rychlého vývoje léčiv a zdravotnických prostředků, léčebných postupů, digitalizace zdravotnictví a rostoucího důrazu na kvalitu a bezpečnost farmakoterapie se stává specializační vzdělávání zásadním nástrojem, jak udržet krok s potřebami moderní farmaceutické péče. Farmaceut je dnes odborníkem na léčiva v tom nejširším slova smyslu: garantem bezpečného užívání léčiv, spoluautorem individualizované farmakoterapie a důležitým komunikačním článkem mezi pacientem a zdravotnickým týmem. Aby však tuto roli mohl kvalitně naplňovat, je nezbytná systematická odborná příprava, která přesahuje rámec pregraduálního studia.

Specializační vzdělávání farmaceutů představuje navazující stupeň odborné přípravy, který umožňuje absolventům farmaceutických fakult prohlubovat a rozšiřovat znalosti a praktické dovednosti v konkrétní oblasti farmacie. V České republice je realizováno v souladu s platnou legislativou, zejména zákonem č. 95/2004 Sb. (Zákon o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta).

Katedra lékárenství IPVZ (Katedra) hraje klíčovou roli ve specializačním vzdělávání farmaceutů v České republice. V gesci Katedry se nacházejí vzdělávací programy směřující k získání specializované způsobilosti v oborech praktické lékárenství, nemocniční lékárenství a také pro základní kmen lékárenský. Aktuálně je připravován vzdělávací program pro nový nastavbový obor farmakoekonomika. Náplň jednotlivých akreditovaných programů je připravována ve spolupráci s odbornými společnostmi ČLS JEP, farmaceutickými fakultami, ČLnK a odborníky z praxe. Spolupráce s praxí, zejména s veřejnými a nemocničními lékárnami, umožňuje efektivní propojení teorie a reálného provozu, což je klíčem k prakticky orientovanému vzdělávání. Mezi přednášejícími jsou nejen farmaceuti a lékaři, ale také právníci, ekonomové a personalisté z oblasti zdravotnictví.

Důležitou roli v koncepčním rozvoji specializačního vzdělávání hraje rovněž Vědecká rada pro farmaceutické obory při IPVZ. Sdružuje zástupce akademických pracovišť, profesních organizací i odborné

veřejnosti a slouží jako poradní a koordinační orgán pro oblast farmaceutického vzdělávání. Vědecká rada se podílí na tvorbě koncepcí a na posuzování systémových změn, které mají dopad na odbornou přípravu farmaceutů.

Právě odborná lékárenská péče je jádrem profesní identity farmaceuta. Její kvalita se odráží nejen ve správně vydaném léčivu, ale především v klinickém úsudku, farmakoterapeutické konzultaci, identifikaci rizik a v práci s pacientem. Stále častěji se farmaceut zapojuje do multidisciplinárních týmů – ať už na úrovni nemocnic, léčebných ústavů nebo komunitní péče. Mezioborová spolupráce, zejména s lékaři, sestrami, nutričními terapeuty či klinickými psychology, již není nadstandardem – je nezbytností. Včasná farmaceutická intervence může zabránit nežádoucí interakci, předejít hospitalizaci nebo zvýšit adherence k léčbě. Specializační vzdělávání proto logicky směřuje i k posílení komunikačních dovedností a mezioborové orientace.

Farmaceut je rovnocenným partnerem ostatních zdravotníků a významně přispívá k péči o pacienta i k prevenci. Tato role vyžaduje odbornou přípravu, specializaci, celoživotní vzdělávání a plné vědomí zodpovědnosti.

Specializační vzdělávání farmaceutů není jen cestou k získání formální kvalifikace, ale představuje investici do kvality péče, odbornosti a budoucnosti farmacie jako respektované zdravotnické profese. Jeho význam přesahuje individuální profesní růst a zahrnuje také posílení mezioborové spolupráce, lepší využití potenciálu farmaceutů v rámci zdravotnického systému a zvýšení kvality péče o pacienta. Katedra lékárenství IPVZ, ve spolupráci s dalšími partnery, zůstává klíčovým a strategickým aktérem na této cestě – sleduje aktuální potřeby oboru i dlouhodobé trendy a výzvy, od personalizované farmakoterapie přes digitalizaci zdravotnictví až po farmakoekonomické aspekty léčby, a směřuje tak farmaceuty k poskytování pevně ukotvené, klinicky orientované a mezioborově propojené farmaceutické péči.

PharmDr. Marcela Heislerová, Ph.D.

*Nemocniční lékárna, Fakultní nemocnice Hradec Králové
IPVZ, Praha*